

[Tore Waage](#)
[Lødingen historie](#)

11. februar 2015 ·

DET STORE SILDEFISKET I EIDSFJORDEN, VESTERÅLEN

En del mennesker, ikke minst i Vesterålen, kjenner til historien om det store silde-eventyret i Eidsfjorden på 1800-tallet. Eidsfjorden var kjent som en god sildefjord alt i 1840-årene, men det var på slutten av 1800-tallet det helt store fisket skjedde.

Da ble det fisket enorme mengder med sild. Ja, denne virksomheten som foregikk her var så stor, gjorde det til at sildeprisen på verdensmarkedet ble bestemt fra Eidsfjord, og Sildpollen som var et sentralt sted for dette eventyrlige sildefiskeriet.

Det fortelles at det var opp til 10 000 tilreisende i Eidsfjord da virksomheten var på sitt høyeste, i tillegg til folket som var der fra før. Ja, det kunne være så mange båter på fjorden at det bød på problemer med å nå land!!

I 1880 skulle det ha vært 100 garnbåter og 200 notlag, pluss lossements-, oppkjøps- og føringsfartøyer. For året 1897, var det 127 oppkjøpsfartøyer samtidig på fjorden, trolig det største antall noen gang: dampbåter, jekter, galeaser, skonnerter, skøyter og lektere.

Det sies videre:

Invasjonen av mennesker var enorm: «Foruten de som var engasjert i fisket - oppkjøpere, fiskere, ganejenter, saltere - fulgte det i kjølvannet også et batteri av tuskhandlere, ungarske sjonglører, musikere, brennevins- og kaffehandlere, urmakere, jøder og representanter fra det lette kavaleri - en lang hale av personer som ønsket å tjene penger på silda, på sin måte».

Sildpollen ble senter i fjorden: Her var det butikker, telegraf (landets tredje mest trafikkerte i sesongene), bakerier, kafe, brennevinsutsalg, lasarett, fengsel og 7-8 salteri. Pollneset framsto som rene lerretsbyen med nærmest regulerte gater mellom teltrekkene.

Rundt 1890 ble verdens største sildefangst gjort i Eidsfjorden, da fjorden ble avstengt. Da skal det ha blitt saltet ikke mindre enn 400 000, – firehundretusen tønner med sild!!!

Den indre Sjømannsmisjon har sine røtter i Sildpollen, der startkapitalen kom inn som kollekt (20 kr og 11 øre) under en andakt på Tysnes-jakta Anna Onarheim i 1879.

Den Indre Sjømannsmisjon (forkortet DISM) ble etablert i 1880. Ja, det er blitt sagt at «Den Indre Sjømannsmisjonen ble stiftet i Sildpollen i Eidsfjord, fordi det var så mye syndig som foregikk under sildefiskeriene!!»

Det var også mye alkohol og drukkenskap under landligge. Virksomheten skapte ikke bare positive ringvirkninger.

Denne store virksomheten gjorde det til at den daværende eksisterende rutegående flåte langs kysten, i tillegg til jekter og andre (private) fartøyer, - ikke maktet å transportere all silda sørover til kjøpere. Det hopet seg opp store mengder med sild på lager. Dette gjorde at Vesteraalens Dampskibsselskap ble stiftet i 1881, med formål å starte fraktefart av fiskeprodukter sørover.

Det er også fortalt at det som tidligere var aller siste skrik innen moteverdenen fra Paris, først ble framvist i Eidsfjorden, før det nådde Kristiania!!!

Denne virksomheten hadde en meget stor betydning i området, så lenge sildefisket foregikk.

Men inn på 1900-tallet ble sildefisket etter hvert fallende, og tok etter hvert slutt. Storhetstiden i Eidsfjorden var slutt!!

I de senere årene har det blitt arrangert «Sildefestival» i Sildpollen, for å minnes storhetstiden på Sildpollen og i Eidsfjorden, samt for å ta var på historien om virksomheten.